

[Søgaard.]

at se er til stede mellem de private seminarier og statsseminarierne med hensyn til studieafgifterne

K. B. Andersen: Dagbladet Information bragte i lørdags nogle udtalelser af den højtærede undervisningsminister, som jeg gerne vil benytte dette sted og denne lejlighed til at takke for. Ministeren gav udtryk for, at spørgsmålet om indførelse af et tvungent 8. skoleår ville melde sig i en nær fremtid, at et pligtigt 9. skoleår også måtte indføres, og udtalte endelig, at det for visse særlige faguddannelsers vedkommende også ville være nødvendigt med et tvungent 10. skoleår. Som sagt, jeg vil gerne takke for den indstilling, der her er givet udtryk for.

Det var jo den sorte plet på den i øvrigt gode skolelov, vi fik i 1958, og som vi har arbejdet så flittigt med i livet, at undervisningspligten blev stående på de 7 år, der fandtes tilstrækkelige i sidste århundrede. Jeg ved, at den højtærede minister ikke rigtig kan lide, at man nævner de lande i Europa, vi kommer i selskab med, når det gælder undervisningspligtens længde, og derfor skal jeg bekæmpe min lyst til at nævne dem i dag. Men afgjort er det, at den korte undervisningspligt både gør det vanskeligt at skabe den balance i skolebilledet, som er så afgørende vigtig, og betyder en social uretfærdighed over for mange børn, der netop havde behov for den støtte, en fortsat skolegang kan være. Jeg er helt på det rene med, at en udvidelse af undervisningspligten ikke kommer i næste uge, men jeg tror, det er betydningsfuldt, at vi gør os klart, at målet selvfølgelig må være en folkeskole med den samme undervisningspligt i de forskellige afdelinger eller — som jeg vil foretrække at formulere det — den samme ret for børn til undervisning i folkeskolen uden hensyn til, hvilken del af folkeskolen deres evner og anlæg fører dem til. Det behøver ikke at medføre uro i arbejdet med den nye lov, at vi drøfter spørgsmålet om udstrækning af undervisningspligten allerede nu. Det drejer sig om en retfærdighedshandling over for en betydelig gruppe af børnene, og det behøver på ingen måde at gribe forstyrrende ind i det arbejde for at skabe

et nyt indhold og skabe sådanne perspektiver for de frivillige 8. og 9. klasser, som i første omgang vil blive afgørende for den ny lovs skæbne. Vi ofrer i disse år meget store beløb på uddannelse af alle arter. Netop derfor er det helt afgørende, at det grundlag for alt det øvrige, som folkeskolen udgør, er i orden.

Jeg er klar over — og det er den højtærede minister selvfølgelig også — at talen om udvidelse af undervisningspligten vil møde bl. a. to indvendinger. Man vil sige: ja men hvad med økonomien? Der er desværre stadig hjem med en så beskedent økonomi, at en udvidelse af undervisningspligten vil blive følt som en tung belastning, i alle tilfælde hvis der er flere børn. Men det må dog ikke være en hindring. Vi taler så meget om uddannelsens demokratisering, og det er uhyre vigtigt at sørge for lige adgang til den højere uddannelse — som vi også lige har hørt det ærede medlem hr. Søgaard give udtryk for — men demokratiseringen må ikke alene gælde den højere uddannelse af alle arter, den må sætte tidligere ind. Det må ikke fortsat være sådan, som det jo er i dag, at mange ikke har råd til at komme igennem årene fra 14 til omkring 18, at med andre ord mange ikke har råd til at nå igennem den uddannelse, samfundet stiller til rådighed.

Det vil også blive indvendt, som en præst gjorde ved et skolemøde, jeg deltog i for nylig: ja men er det nu rigtigt med den udvidede undervisningspligt, det er da bedre og vigtigere at lære af livet — altså i betydningen nøjes med de 7 pligtige år. Den indvending kan man selvfølgelig komme med, og den er jeg på mange måder enig i. Men jeg indrømmer, at jeg spurgte den pågældende præst, hvilken lønningsklasse man kan komme i, når man lærer af livet. Jeg ved nemlig præcis, hvilken lønningsklasse han selv er i, og jeg ved også, hvordan han er kommet der. Misforstå ikke dette; jeg er enig i, at erfaringen er en god læremester og giver en modenhed, som en boglig uddannelse alene normalt ikke kan give. Hvad jeg vender mig imod, er alene det hyppigt forekommende, at folk, der selv har nydt godt af den bedste uddannelse, vort samfund kan byde på, og hvis børn som en selvfølge går i samme spor, bruger det, man kalder livets lærdom,